

ПРИВАТНЕ ПРАВО

Васильєва В.В.

ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

УДК 347.724

Постановка проблеми. Вихід учасника з товариства з обмеженою відповідальністю (надалі – товариство) зумовлює волевиявлення особи на повернення власних активів з товариства та позбавлення статусу учасника товариства з власної ініціативи. Вихід учасника з товариства є одностороннім правочином, що зумовлює настання правових наслідків у вигляді проведення розрахунків з учасником з урахуванням вартості його частки. На відміну від відчуження частки у статутному капіталі, що відбувається на підставі договору, вихід учасника з товариства, що теж є одним із способів припинення права на участь в товаристві, відбувається на підставі заяви про вихід з товариства. З урахуванням того, що Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» передбачено нові правила виходу учасника з товариства, актуально розглянути основні правові положення з цього питання та судову практику.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематику виходу учасника з товариства у своїх дослідженнях беруть до уваги значна кількість вчених та практикуючих юристів, таких як П. Зданіковський, О. Р. Ковалишин, Л. В. Сіщук, В. І. Цікало, О.А.Сурженко та інші.

Метою статті є розкрити загальні правила виходу учасника з товариства з урахуванням новел Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та здійснити огляд судової практики з даного питання.

Виклад основного матеріалу. У постанові Великої Палати ВС України від 07. 04. 2020 р. у справі № 910/7674/18 вихід з товариства розглядається безпосередньою дією учасника, спря-

мованою на припинення корпоративних відносин з товариством з ініціативи його учасника, вчинення якої реалізується учасником шляхом подання ним до товариства заяви в письмовій формі [5].

П. Зданіковський зазначає, що функціонування процедури виходу учасника з товариства в Україні передбачає занадто багато свободи учасника. В умовах правового поля Польщі, зважаючи також на традиції доктрини, застосування процедури припинення товариства чи виходу учасника може застосовуватися тільки за рішенням суду. Відповідно до § 2 ст. 63 КТТ якщо в процесі провадження про припинення товариства виявилось, що вагомі причини стосуються тільки одного учасника, суд міг би постановити про його виключення з товариства [3, с. 93].

Згідно новел вітчизняного законодавства право на вихід учасника з товариства може реалізуватися на власний розсуд цієї особи або за певних умов, що обмежують вільний вихід особи з товариства. Все залежить від розміру частки у статутному капіталі товариства, якою володіє учасник. Якщо учаснику товариства належить менше 50 відсотків частки у статутному капіталі товариства, то особа може вийти у будь-який час без згоди товариства. При чому, на відміну від попереднього регулювання, нормою права не передбачено жодних строків для попередження інших учасників та саме товариство про вихід учасника, який прийняв таке рішення. Якщо учаснику товариства належить 50 і більше відсотків частки у статутному капіталі, тоді такий учасник може вийти з товариства лише за згоди інших учасників товариства. Однак у законодавстві не прописано процедури надання такої згоди учасниками товариства, з чого випливає, що отримання згоди на вихід від інших учасників товариства може здійснюватися у будь-який спосіб шляхом прийняття рішення про надання згоди на загальних зборах учасників або ж надання цієї згоди кожним учасником окремо без прив'язки до рішення загальних зборів.

О. А. Сурженко теж вказує, що термін «вихід», по-перше, застосовується лише в разі вираження волі самого учасника на те, аби припинити свої правовідносини з господарським товариством. Віднині воля учасника на вихід з товариства достатня для цього лише в разі, якщо його частка становить менше 50 відсотків

статутного капіталу. Якщо ж частка учасника більше 50 відсотків, необхідна згода інших учасників. Ця норма сприймається так, що в цьому випадку має місце двосторонній правочин. Втім законодавець не визначає ані його правову природу, ані механізму отримання згоди всіх учасників ТОВ [10, с. 166].

В. І. Цікало зазначає, що учасник товариства з обмеженою відповідальністю може здійснити своє право на вихід із товариства двома способами: 1) вийти з товариства; 2) відмовитися від виходу з товариства [11, с. 39]. Підставою припинення прав учасника господарського товариства може бути лише юридичний факт. Таким юридичним фактом є подання заяви про вихід із товариства, яке за своєю правовою природою є одностороннім правочином. Учасник може вважатися таким, що вийшов із товариства, з моменту вчинення цього правочину [11, с. 41].

Відповідно до вимог Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2] та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [1] для виходу з товариства учасник має подати заяву про вихід, яка повинна бути оформлена у письмовій формі з нотаріальним засвідченням справжності підпису особи. При цьому заява про вихід з товариства подається не тільки товариству, але й державному реєстратору, у зв'язку з чим моментом виходу учасника з товариства є не момент подання заяви про вихід товариству, а момент внесення змін до державного реєстру про вихід учасника з товариства та зміну складу учасників товариства внаслідок його виключення з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (надалі – ЄДР).

Якщо йде мова про учасника товариства, який володіє 50 і більше відсотками частки у статутному капіталі, то єдиною умовою, що є зрозумілою і має бути дотриманою, - це умова про те, що згода інших учасників товариства на вихід особи, яка прийняла таке рішення, має бути подана у письмовій формі з нотаріальним засвідченням справжності підпису особи. Така вимога передбачена ч. 5 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських

формувань» [1]. При цьому рішення щодо надання згоди на вихід учасника з товариства може бути прийнято протягом одного місяця з дня подання учасником заяви товариству, якщо інший строк не передбачений статутом, що визначено ч. 3 ст. 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2]. Однак формулювання нормативного положення «рішення щодо надання згоди на вихід учасника з товариства може бути прийнято...» дає підстави для висновку, що законом не зобов'язано учасників товариства приймати певне рішення про вихід учасника з товариства, в тому числі позитивне. Тобто надання згоди на вихід учасника з товариства є правом, а не обов'язком інших учасників товариства, що, відповідно, не несе негативних правових наслідків для таких учасників.

У постанові від 02. 12. 2020 р. у справі № 910/13957/19 КГС ВС звернув увагу на встановлений законом виняток із правила щодо свободи виходу учасника із ТОВ. Зокрема, у постанові зазначено, що з аналізу норм ч. ч. 2 – 5 ст. 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та ч. 5 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» вбачається, що для здійснення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу у випадку виходу одного з учасників товариства, якому належить 50 і більше відсотків, іншим учасникам необхідно надати згоду на вихід, справжність підписів на якій повинна засвідчуватися нотаріально. За таких обставин відсутні підстави для задоволення позову про зобов'язання ТОВ провести державну реєстрацію змін у статуті ТОВ у зв'язку із виходом позивачки зі складу учасників товариства на підставі заяви про вихід учасника, оскільки відсутня згода іншого учасника, а надання такої згоди є правом, а не обов'язком учасника [7].

Разом із тим, відповідно до ч. 7 ст. 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» товариство зобов'язане виплатити учаснику, що вийшов, вартість його частки впродовж року з моменту, коли товариство дізналося чи мало дізнатися про вихід учасника [2].

О. А. Сурженко зазначає, що у такому випадку корпоративні правовідносини перетворюються на зобов'язальні; відповідно, корпоративне право перетворюється на майнове право учасника, якому кореспондує майновий обов'язок господарського товариства. Воно стає зобов'язаною особою, а в учасника, який вийшов із товариства, відповідно, виникає майнова вимога до останнього [10, с. 168]. Інколи учасник відмовляється від отримання ним коштів від товариства. Тоді це є його односторонньою дією, спрямованою на припинення зобов'язання. По суті це є прощення боргу (ст. 605 ЦК України). Тобто, в цьому разі збігаються дві правові конструкції – відмова від права та прощення боргу. Якщо учасник не відмовляється від свого права на отримання коштів від товариства, реалізація цього права відбувається не його діями, а діями товариства, яке здійснює свій майновий обов'язок у визначені законом строки і з додержанням встановлених вимог [10, с. 169].

У постанові від 12. 03. 2020 р. у справі № 912/855/19 КГС ВС ще висловив правову позицію щодо застосування ст. 625 ЦК України у спорах про стягнення вартості частини майна ТОВ, пропорційної частці учасника, який вийшов з товариства. Учасник господарського товариства, який вийшов з його складу, має право вимагати сплати вартості майна з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми на підставі ст. 625 ЦК України. Вимагати сплати суми боргу з урахуванням індексу інфляції, а також 3 % річних є правом кредитора, яким він наділений нормативно закріпленими способами захисту майнового права та інтересу. Нарахування інфляційних втрат здійснюється окремо за кожен період часу, протягом якого діяв відповідний індекс інфляції, а одержані таким чином результати підсумовуються за весь час прострочення виконання грошового зобов'язання [4]. Хоча станом на сьогодні вартість частки учасника визначається виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки такого учасника, тим не менш по суті зміна корпоративного правовідношення на зобов'язальні відносини все одно відбувається, а тому зумовлює можливість

застосування ст. 625 ЦК України у разі прострочення виконання зобов'язання товариством перед учасником, що вийшов.

З урахуванням того, що в Україні введено воєнний стан, було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 209 «Про деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану», згідно якої внесено деякі обмеження щодо здійснення державної реєстрації відомостей про юридичних та фізичних осіб. Зокрема, забороняється державна реєстрація права власності на нерухоме майно у зв'язку з передачею майна у власність фізичним та юридичним особам, що вийшли із складу засновників (учасників) юридичної особи [6].

Наведені положення вказують на те, що станом на сьогодні хоча й є законодавчо передбачена можливість вносити відомості до ЄДР про зміну складу учасників у зв'язку із виходом з товариства, однак заборонено здійснювати державну реєстрацію переходу права власності на майно до учасника, який вийшов з товариства. Однак вказане обмеження суттєво не впливає на можливість виходу учасника з товариства, оскільки за законом товариство, як правило, проводить розрахунки з учасником грошовими коштами. Заміна зобов'язання з виплати грошових коштів на зобов'язання з передання іншого майна може відбутися тільки за погодженням з учасником товариства, який вийшов.

Більше того, перереєстрація права власності на майно може бути відкладена у часі до моменту зняття вказаних обмежень у зв'язку із внесенням змін до чинного законодавства або ж до закінчення дії воєнного стану в країні. Варто пам'ятати, що товариство зобов'язане впродовж 30 днів з моменту, коли дізналося про вихід учасника з товариства, оголосити вартість частки у статутному капіталі товариства, надати відповідні розрахунки та копії документів. Однак фактичну виплату частки у статутному капіталі товариство має право здійснити протягом одного року з дня, коли воно дізналося чи мало дізнатися про вихід учасника. При цьому постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 209 є юридичною підставою для зупинення строків ви-

конання зобов'язань та можливості їх відновлення після настання відповідних обставин – закінчення воєнного стану в Україні, або ж з моменту внесення змін до чинного законодавства.

Водночас у постанові КГС ВС від 15. 09. 2020 р. у справі № 910/17473/16 суд погоджується з твердженням суду першої інстанції про те, що право на одержання вартості частини майна при виході з господарського товариства виникає в учасника товариства лише після внесення ним частки у визначеному розмірі до статутного капіталу товариства. У разі якщо учасник не повністю вніс (не повністю оплатив) свій вклад до статутного капіталу товариства, йому виплачується дійсна вартість частки пропорційно внесеній (оплаченій) частині вкладу. У разі якщо при вирішенні спору буде встановлено, що на момент виходу (виключення) учасника у товариства відсутні чисті активи, господарський суд відмовляє у відповідному позові через відсутність у товариства майна, вартість якого підлягає виплаті [9].

Хоча зазначена постанова стосується попереднього законодавства, що регулювало правовий статус товариств з обмеженою відповідальністю, вказані обмеження містяться й у ч. 10 ст. 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», а саме товариство виплачує учаснику, який вийшов з товариства, вартість його частки або передає майно лише пропорційно до розміру оплаченої частини частки такого учасника [2].

В. І. Цікало зазначає, що здійснення права на вихід із товариства може проявлятися не лише у власне виході з нього, але й у відмові від виходу з товариства [11, с. 41]. Момент, до якого учасник має право відмовитися від заяви про вихід із товариства, залежить від належного виконання зобов'язання, яке виникло на підставі цього правочину. Доки товариство належним чином не виконає зобов'язання перед учасником здійснити йому відповідну виплату, в учасника зберігається право відкликати свою заяву про вихід. Однак після належного виконання товариством зобов'язання щодо виплати вартості частини майна учасникові, який вибув, він не може відмовитися від правочину, що був під-

ставою для виникнення цього зобов'язання. Згідно зі змістом ст. 599 ЦК України таке зобов'язання буде припинене [11. с. 42].

У постанові від 08. 09. 2020 р. у справі № 916/2968/19 КГС ВС звернув увагу на те, що вихід засновника (учасника) з товариства є безумовним суб'єктивним правом учасника. При цьому товариство є суб'єктом лише пасивного обов'язку не перешкоджати реалізації цього права. Реалізація права на вільний вихід з товариства шляхом подання відповідної заяви учасником є одностороннім правочином, від якого учасник може відмовитися, зокрема шляхом подання відповідної заяви про відкликання заяви про вихід. Вихід зі складу учасників товариства не пов'язується ані з рішенням зборів учасників, ані з внесенням змін до установчих документів товариства [8].

Знову з такі вказані висновки зроблені щодо аналізу попереднього законодавства про товариства з обмеженою відповідальністю. Втім зазначені позиції можуть бути враховані при виході учасника з товариства, якому належить менше 50 відсотків частки у статутному капіталі товариства. Адже такий учасник, справді, вільно виходить з товариства у будь-який час на підставі письмової заяви з нотаріальним засвідченням справжності підпису. Хоча у Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» не передбачено прямої норми про можливість відкликання заяви про вихід учасника з товариства, але й немає заборони на вчинення таких дій. Єдиною вимогою, вважаємо, має бути правильно оформлена заява про відкликання заяви про вихід, а саме з додержанням письмової форми та нотаріальним засвідченням справжності підпису учасника, який відкликає заяву про вихід.

Інша справа, коли йде мова про учасника товариства, якому належить 50 і більше відсотків частки у статутному капіталі товариства, адже для державної реєстрації змін про склад учасників необхідною є згода інших учасників на вихід, що теж оформлюється письмово з нотаріальним засвідченням справжності підпису кожного учасника, який надав таку згоду. Відповідно, у разі відкликання заяви про вихід учасником, який виявив таку ініціативу та володіє 50 і більше відсотками частки у статутному

капіталі, подання однієї заяви про відкликання заяви про вихід видається замало. Логічно, що у такому разі згоду на відкликання заяви про вихід учасника з товариства мали б надавати учасники, які надали згоду на вихід. І, відповідно, можливість відкликання заяви про вихід з товариства має бути реалізованою до моменту фактичного виконання товариством зобов'язання.

Висновки. Вихід учасника з товариства є одним із суб'єктивних корпоративних прав учасника товариства, що надає йому можливість залишити товариство у будь-який час з власної ініціативи. Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» передбачено різні правила виходу для учасника з товариства, якому належить менше 50 відсотків частки у статутному капіталі, і для учасника, якому належить 50 і більше відсотків частки у статутному капіталі. Щодо аналізу судової практики, то на сьогодні ще немає значної кількості справ вирішення даного питання за новим законодавством, однак значна частина узагальнень є актуальною для тлумачення та застосування чинного законодавства.

1. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15. 05. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
2. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 2275-VIII від 06. 01. 2018 р. зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
3. Зданіковський П. Вихід учасника з ТОВ у праві Польщі на тлі права України. Корпоративне право України та європейських країн: питання теорії та практики: Збірник наукових праць за матеріалами XV Міжнародної науково-практичної конференції (6-7 жовтня 2017 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В.В. Луця. Івано-Франківськ, 2017. С. 90 – 93.
4. Огляд за результатами вивчення практики розгляду Верховним Судом справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів. Рішення, внесені до ЄДРСР за 2020 рік. 155 с.
5. Постанова ВП ВС від 07. 04. 2020 р. у справі № 910/7674/18. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90111800>

6. *Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 209 «Про деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-2022-%D0%BF#Text>
7. *Постанова КГС ВС від 02. 12. 2020 р. у справі № 910/13957/19*. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/93329963?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01
8. *Постанова КГС ВС від 08. 09. 2020 р. у справі № 916/2968/19*. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/91528611>
9. *Постанова КГС ВС від 15. 09. 2020 р. у справі № 910/17473/16*. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=91589580&red=10000399719e5f0578a35d0a9d8e1c508bfd5c&d=5>
10. *Сурженко О. А. Вихід учасника з господарського товариства та проведення з ним розрахунків. Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства: Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2018 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. Івано-Франківськ, 2018. С. 166 – 169.*
11. *Цікало В. І. Здійснення права на вихід з товариства з обмеженою відповідальністю. Підприємництво, господарство і право. № 4. 2017. С. 39 – 43.*

Васильєва В. В. Вихід учасника з товариства з обмеженою відповідальністю: огляд судової практики

У статті проаналізовано порядок виходу учасника з товариства та окреслено новели законодавчого регулювання. Визначено, що вихід учасника з товариства може реалізуватися як на власний розсуд цієї особи, так із певними обмеженнями вільного виходу особи з товариства. Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» передбачено різні правила виходу для учасника з товариства, якому належить менше 50 відсотків частки у статутному капіталі, і для учасника, якому належить 50 і більше відсотків частки у статутному капіталі.

Встановлено, що в умовах воєнного стану законодавчо передбачена можливість вносити відомості до ЄДР про зміну складу учасників у зв'язку із виходом з товариства, однак заборонено здійснювати державну реєстрацію переходу права власності на майно до учасника, який вийшов з товариства. Однак вказане обмеження суттєво не впливає на можливість виходу учасника з товариства, оскільки товариство, як правило, проводить розрахунки з учасником грошовими коштами. Заміна зобов'язання з виплати грошових коштів на зобов'язання

з передання іншого майна може відбутися тільки за погодженням з учасником товариства, який вийшов.

Аргументовано, що здійснення права на вихід учасника з товариства може полягати й у можливості відмови від виходу з товариства. При відмові від виходу учасника з товариства, якому належить менше 50 відсотків частки у статутному капіталі, така вимога має бути правильно оформлена заявою про відкликання заяви про вихід, а саме з додержанням письмової форми та нотаріальним засвідченням справжності підпису учасника, який відкликає заяву про вихід. Коли йде мова про учасника товариства, якому належить 50 і більше відсотків частки у статутному капіталі, то, окрім зазначеної заяви учасника, згоду на відкликання заяви про вихід з товариства мали б надавати учасники, які надали згоду на вихід. Така згода теж має бути належним чином оформлена. І, відповідно, можливість відкликання заяви про вихід з товариства має бути реалізованою до моменту фактичного виконання товариством зобов'язання.

Ключові слова: товариство, учасник, заява про вихід, державна реєстрація змін про склад учасників, момент виходу, частка у статутному капіталі.

Vasylyeva V.V. Withdrawal of a participant from a limited liability company: a review of case law

The article analyzes the procedure for withdrawal of a participant from the company and outlines the novelties of legislative regulation. It is determined that the withdrawal of a participant from the company can be realized both at the discretion of this person and with certain restrictions on the free withdrawal of a person from the company. The Law of Ukraine «On Limited and Additional Liability Companies» provides different rules for withdrawal for a participant from a company that owns less than 50 percent of the share in the share capital and for a participant who owns 50 or more percent of the share in the share capital.

It is established that in martial law it is legally possible to enter information into the USR on changes in the composition of participants in connection with leaving the company, but it is prohibited to carry out state registration of transfer of ownership of property to a participant who left the company. However, this restriction does not significantly affect the possibility of withdrawal of the participant from the company, as the company, as a rule, settles with the participant in cash. Replacement of the obligation to pay cash to the obligation to transfer other property can take place only with the consent of the member of the company who left.

It is argued that the exercise of the right to withdraw from the company may consist in the possibility of refusing to withdraw from the company. In case of refusal to withdraw from the company, which owns less than 50 percent of the share in the share capital, such a requirement must be properly executed by the application for withdrawal of the application for withdrawal, namely in writing and notarization of the signature of the withdrawing participant. In the case of a member of the company who owns 50 percent or more of the share in the share capital, in addition to the said statement of the participant, consent to withdraw the application to withdraw from the company should be given by participants who have agreed to withdraw. Such

consent must also be duly executed. Accordingly, the possibility of withdrawing the application to withdraw from the company must be realized until the actual fulfillment of the company's obligations.

Keywords: company, participant, application for withdrawal, state registration of changes in the composition of participants, moment of withdrawal, share in the authorized capital.

Вінтоняк Н.Д.

ПРАВО УЧАСНИКА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА ТА ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НА ОТРИМАННЯ ДИВІДЕНДІВ: СУДОВА ПРАКТИКА

УДК 347.191

Постановка проблеми. Ст. 166 ЦК України передбачено, що учасники господарського товариства мають право брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди). Право учасників на отримання дивідендів передбачено також п. 3 ч. 1 ст. 5 ЗУ «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», п. 2 ч. 1 ст. 25 ЗУ «Про акціонерні товариства».

Право на отримання дивідендів є одним з основних корпоративних прав учасника, оскільки спрямоване на отримання ним матеріальних благ у вигляді прибутку. Законодавством передбачено, що виплата дивідендів здійснюється за рахунок чистого прибутку товариства особам, які були учасниками товариства на день прийняття рішення про виплату дивідендів, пропорційно до розміру їхніх часток.

Законодавець закріплює також строк протягом якого мають бути виплачені дивіденди учасникові та відповідальність за невиплату дивідендів у встановлений строк. Разом з тим, спори за позовами про стягнення дивідендів, про прострочення виконання грошового зобов'язання з виплати дивідендів становлять одну з найпоширеніших категорій спорів, тому аналіз судової практики не втрачає своєї актуальності.